

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, [20 lutego 2017 r.]

Adam Bodnar

WZF.053.2.2016.TO

**Pan
Mateusz Morawiecki**

**Wiceprezes Rady Ministrów,
Minister Rozwoju i Finansów**

w związku ze zbliżającym się wejściem w życie w dniu 1 marca 2017 r. ustaw: z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. poz. 1947 dalej: ustawa o KAS) oraz Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. poz. 1948 dalej: ustawa wprowadzająca KAS) zwracają się do mnie funkcjonariusze celni z obawą o przebieg procesu przekształcania stosunków służbowych funkcjonariuszy w stosunki pracy (tzw. ucywilnienie). Niniejszy problem sygnalizowany¹ był także przez organizacje zakładowe NSZZ „Solidarność” w Służbie Celnej.

W ocenie wnioskodawców, mniej dolegliwym dla funkcjonariuszy celnych rozwiązaniem byłoby ich stopniowe (ewolucyjne) ucywilnienie. Mogłoby ono polegać na zastępowaniu funkcjonariuszy, pełniących służbę na stanowiskach niezwiązanych bezpośrednio z ustawowymi zadaniami formacji – pracownikami cywilnymi. Taki sposób ucywilnienia wprowadzony został w Policji oraz innych służbach podległych MSWiA w związku z ustanowieniem „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2011”. Przewidywał on zmianę struktury i stanu etatowego formacji polegającą na zastąpieniu części funkcjonariuszy pracownikami cywilnymi. Zmiany organizacyjne skutkowały

¹ Komunikat z dnia 16 stycznia 2017 r.

ucywileniem poszczególnych stanowisk czy komórek organizacyjnych, nie zaś funkcjonariuszy pełniących tam służbę.

Przejęta w treści art. 165 ust. 7 w zw. z art. 170 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy wprowadzającej KAS norma prawna umożliwia przekształcenie stosunku służbowego funkcjonariusza w stosunek pracy a odmowa przyjęcia przez niego nowych warunków zatrudnienia skutkować będzie wygaśnięciem stosunku służby (zwolnieniem ze służby – art. 170 ust. 3). Zgodnie z art. 165 ust. 7 właściwy organ w terminie do 31 maja 2017r. złoży funkcjonariuszowi pisemną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby. Pisemna propozycja powinna uwzględniać posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania.

Okazuje się jednak, że złożenie propozycji uwarunkowane zostanie także wysokością posiadanych limitów zatrudnienia i środków budżetowych oraz planowaną strukturą organizacyjną Krajowej Administracji Skarbowej. W piśmie z dnia 27 stycznia 2017r. (RS4.0101.1.2017) Szef Krajowej Administracji Skarbowej polecił podległym jednostkom, aby w celu zapewnienia ciągłości realizacji zadań w zakresie podatku akcyzowego, podatku od gier, poboru należności celnych, funkcji wierzycielskich oraz egzekucji - wszyscy funkcjonariusze oraz pracownicy Służby Celnej, którzy realizowali przedmiotowe zadania według stanu na dzień 30 września 2016 r. w Izbach Celnym, Urzędach Celnym oraz Oddziałach Celnym zostali uwzględnieni w zasobach kadrowych urzędów skarbowych lub izb administracji skarbowej (w zakresie orzecznictwa II instancji) wraz z przekształceniem stosunku służby funkcjonariuszy w stosunek pracy. W efekcie musi zostać zapewniona dotychczasowa etatyzacja w zakresie wspomnianych zadań (włączając w to istniejące w tych obszarach wakaty).

Stopniowe obsadzanie etatów funkcjonariuszy pracownikami cywilnymi pozwoliłoby na zachowanie odpowiednich proporcji pomiędzy interesem jednostki a interesem KAS. Prawa i wolności obywatelskie funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej byłyby lepiej chronione, gdyby mógł on utrzymać swój dotychczasowy status funkcjonariusza realizując zadania służbowe na cywilnym stanowisku. Z drugiej strony, szerokie możliwości kształtowania stosunku służbowego polegające na przenoszeniu, delegowaniu czy kierowaniu funkcjonariusza do wykonywania zadań służbowych, a także w razie

konieczności przekształcenia w stosunek pracy² - umożliwiając zabezpieczenie interesu Krajowej Administracji Skarbowej. Innymi słowy jeden z celów reformy polegający na ucywilnieniu określonych struktur (np. wykonujących zadania pomocnicze czy urzędnicze) dotychczasowej Służby Celnej zostanie osiągnięty. Dyspozycyjność funkcjonariuszy stanowić będzie natomiast gwarancję skutecznego działania KAS na początkowym etapie wdrażania pozostałych celów reformy.

W świetle powyższego na podstawie art. 12 pkt 2 i art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2014 r. poz. 1648) zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o spowodowanie zbadania sprawy oraz odniesienie się do przedstawionych problemów.

(-) [*Adam Bodnar*]

² Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 174 ust. 1 i 9 ustawy o KAS funkcjonariusz może otrzymać propozycję przeniesienia do pracy w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo w jednostce organizacyjnej KAS. Stosunek służbowy funkcjonariusza, który odmówił przyjęcia propozycji, o której mowa w ust. 1, nie ulega zmianie. Przeniesienie z korpusu służby cywilnej do Służby Celno-Skarbowej następuje na podstawie art. 150 ustawy o KAS. Przeniesienie „za zgodą” funkcjonariusza/pracownika możliwe było także na gruncie art. 98 i 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1799 ze zm.).